Lausunto asiaan E 15/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto: Puhtaan teollisuuden ohjelma

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry (SBB) kiittää mahdollisuudesta toimittaa kirjallinen asiantuntijalausunto.

Puhtaan teollisuuden ohjelma on Suomelle tärkeä, sillä se sisältää strategisesti tärkeitä ehdotuksia strategisesti tärkeille toimialoille.

Pidämme Suomen kantaa tasapainoisena ja johdonmukaisena.

Teknologianeutraalisuus

Suomen lähtökohtana on teknologianeutraali lähestymistapa, jossa puhdas siirtymä toteutetaan markkinaehtoisesti ja kustannustehokkaasti luoden EU:lle selkeää kilpailuetua. (E 58/2023 vp Valtioneuvoston selvitys: Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024–2029. Ilmasto). SBB pitää teknologianeutraalisuutta erittäin tärkeänä. Teknologianeutraalisuus tulisi SBB:n mielestä mainita selkeämmin myös Suomen kannan liikennettä koskevassa kohdassa: "*Suomi pitää tarpeellisena meri- ja lentoliikenteen kestävien polttoaineiden tuotannon, käytön ja infrastruktuurin edistämistä **[teknologianeutraalisti]**. Suomi pitää hyvänä, että ajoneuvojen sähkölatausinfran kehittämistarpeisiin kiinnitetään huomioita. Samalla on tärkeää varmistaa **[teknologianeutraalit]** kannusteet erityisesti raskaan tieliikenteen puhtaan siirtymän edellyttämälle laajan puhtaiden käyttövoimien valikoiman, niitä käyttävien ajoneuvojen sekä jakeluinfran kehittämiselle*."

SBB pitää tärkeänä, että teknologianeutraalisuusperiaatetta noudatetaan kannanmuodostuksessa johdonmukaisesti myös tulevissa Puhtaan teollisuuden ohjelman ehdotuksissa.

Biotalous

SBB pitää tärkeänä, että ilmastoasioiden ohella tunnistetaan biotalouden kiinteä yhteys myös kiertotalouteen ja puhtaan energian tuotantoon. Suomen on tärkeä katsoa biotaloutta laajasti, ei vain metsätalouden ja biotekniikan näkökulmasta. Maataloudella on suuri rooli sekä suomalaisessa, että eurooppalaisessa biotaloudessa erityisesti ruuantuotannon

näkökulmasta. Maatalouden sivuvirtoja voidaan hyödyntää myös biokaasun ja kierrätyslannoitteiden valmistuksessa. Komission 2040-ilmastotiedonnanossa maatalouden potentiaali tunnistettiin myös esimerkiksi vaihtoehtoisten pakkausmateriaalien raaka-aineiden tuottamisessa.

Teollisuuden vähähiilistymistä nopeuttava säädös

SBB pitää teollisuuden vähähiilistymisen edistämistä tärkeänä. Pidämme kuitenkin tärkeänä, etteivät toimet ole ristiriidassa kiertotalouden edistämisen kanssa. Tämän vuoksi olisi hyvä mainita hyväksytyn EU-sääntelyn esimerkkilistauksessa myös jätedirektiivi.

"Tulevan teollisuuden vähähiilistymistä nopeuttavan säädöksen lupamenettelyitä koskevan sääntelyn tulisi olla mahdollisimman pitkälle linjassa jo hyväksytyn EU-sääntelyn (mm. uusiutuvan energian direktiivi, kriittisten raaka aineita koskeva asetus ja nettonollasäädös ***[ja jätedirektiivi])*** *kanssa."*

Vähähiilinen kaasujärjestelmä, puhdas vety ja pienet modulaariset reaktorit

SBB pitää tärkeänä, että myös maakaasuverkkoa ylläpidetään ja kehitetään.

EU:n uudistetun maakaasumarkkinasäätelyn pohjalta nykyiseen kaasuinfraan halutaan nykyistä enemmän myös biometaania ja e-metaania korvaamaan fossiilista maakaasua. Osa vedystä tullaan jalostamaan e-metaaniksi. Suomen biokaasusektori on kiinnostunut toimittamaan biometaania kansalliseen kaasuverkkoon, sillä jo olemassa oleva kaasuverkko on kustannustehokas keino siirtää kaasua, välttyä kalliilta investoinnilta biometaanin nesteyttämisteknologiaan ja saattaa suomalaista biometaania EU-sisämarkkinoille.

Kiertotalous: pääsy materiaaleihin ja resursseihin

Kannatamme Suomen kantaa kiertotalouden edistämisen osalta. Se luo riittävän kunnianhimoisen pohjan kiertotalouden edistämiseksi EU:ssa ja jäsenmaissa. Kiertotalouden toteutuminen edellyttää laaja-alaista systeemitason muutosta niin tuotannon kuin

kulutuksenkin saralla. Irtautuminen fossiiliriippuvaisesta ja lineaarisesta tuotanto- ja kulutuspohjasta vaatii riittävää ohjausta EU:ssa ja jäsenmaissa. Toimenpiteitä tulee toteuttaa myös pitkällä aikavälillä, jotta investointeihin uskalletaan ryhtyä. Lainsäädännön muutokset ja ennakoimattomuus ovat nyt este kiertotalousinvestoinneille.

Pidämme arvokkaana sitä, että ravinteiden kierrätyksen edistäminen mainitaan Suomen kannassa selkeästi. Ravinteiden kierrätyksen markkinoiden edistämiseksi tarvitaan sekä EU-tason että kansallisen tason toimenpiteitä. On tärkeää varmistaa, että EU-tason päätökset tukevat paikallisia kiertotalousyrityksiä ja vahvistavat niiden toimintaedellytyksiä.

EU:ssa ei ole virallisia tavoitteita ravinteiden kierrätyksen edistämiseksi. Pellolta pöytään -strategiassa (2020, linkki) Euroopan komissio asetti itselleen epävirallisen tavoitteen pyrkiä vähentämään ravinnehävikkiä vähintään 50 prosenttia ja varmistamaan samalla, että maaperän hedelmällisyys ei heikkene, minkä pyrkimyksenä oli vähentää lannoitteiden käyttöä vähintään 20 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Selkeistä toimenpide-ehdotuksista huolimatta toimeenpano ei ole merkittävästi edennyt EU:ssa ja jäsenmaissa. Arviomme mukaan kansallinen CAP27 ei suoranaisesti luo kannusteita ravinteiden kierrätykselle, mutta se mahdollistaa sen. CAP:n päivityksen yhteydessä asia tulisi korjata.

Toisin kuin Suomi tuo kannassaan esille, pidämme tärkeänä, että Suomi valmistelee kansallisesti kriteerit jätteeksi luokittelun päättymiselle kierrätyslannoitteiden osalta. On olennaista, että Suomella on omiin olosuhteisiinsa soveltuvat kriteerit valmiina, kun asiasta käydään neuvotteluja EU-tasolla. Keskustelujen ei odoteta olevan helppoja, johtuen jäsenvaltioiden välisistä eroista ja kansallisista erityispiirteistä.

Lisätiedot

Anna Virolainen-Hynnä, johtava biokaasuasiantuntija, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
Eteläranta 10, 00131 Helsinki, Finland +358 400 987 805 | anna.virolainen-hynna@biokierto.fi